

Az ország legdrágább és egyben legolcsóbb táborát zárták nemrég Szolnokon. Az ellentmondás csak látszólagos, ugyanis az első magyar számítógép-építőtábor lakói tízezer forint ellenében teljes ellátást és egy számítógépes kit-et kaptak a Megyei Művelődési és Ifjúsági Központtól. Az alkatrészekből álló egységcsomagból aztán – a BASIC nyelv és a programozás elsajátítása után – összeállították a HOME-LAB-III elnevezésű mikrokomputert, amit azóta már otthon taníthatnak a két hetet Szolnokon töltők.

TÁBORNYITÁS ELŐTT

A szervezők hangulata a mélyponton. Mielőtt bármilyen információt adnának a leendő táborról, futárszolgálatot szerveznek Budapestre – hiányzó alkatrészekért. Elég terjedelmesnek látszik a lista: billentyűk, NYÁK-lemez, IC szükséges. Megszerzésükhöz ígéret még csak lenne. Reményük szerint ha a biztató szavaknak csupán fele beváltható alkatrészekre, már nem lesz baj. Teljesíteni tudják a programot. A túlfűtött légkörből azonban érződik, senki nem optimista.

TOR-TÚRÁK

Az előkészítő munka javarésze utazásból és kilincselésből állt. Különösen azután kezdett pörögni a kilométeróra számhengere, miután kiderült, hogy a Neumann János Számítástudományi Társaság központi titkársága, ígérete ellenére nem adja a kit-et. A szervezők tavasszal még úgy érezték: ez a vállalkozás első és utolsó K. O.-ja, de a megroggyanás és a rászámolás után kénytelenek voltak ismét ringbe szállni, mert a „toborzón” már túl voltak. Megszámlálhatatlanul jöttek a jelentkezések az ország minden részéből. Lehetetlen volt padlón maradni.

Újabb jelentkezőt az alkatrészcsomag összeállítására nem találtak, ezért a MÁV Számítástechnikai Intézet munkatársa **Dr. Pete László** és a művelődési központ népművelőgárdája, élén **Nagy Lajos** vette nyakába az anyagbeszerzés minden nyűgét. Nem is eredménytelenül. Másfél hónap alatt sikerült megszerezni a legfontosabb alkatrészeket az Elektromodultól és a GAMMA Művektől. A két cég mellett további

nyolcat kellene még felsorolni, amelyek elsősorban ügyszeretből segítettek, és nem vállalati érdekből. Hiszen ha az üzemek maguk szerelik össze a számítógépeket, a haszon lényegesen nagyobb, mintha egyszerűen túladnának gyártmányaikon. (Bizonyítékként csupán két adat: az iskolaszámítógép 40 ezer, a kit-es komputer [tv és magnó nélkül] 7500 forint.) Ha elvéve mégis forgalomba kerülnek az alkatrészek, nepperék vásárolják fel és felszórólt áron adják tovább. Akadt olyan IC, amit 12 helyett 100 forintért kellett megvásárolniuk magánkereskedőtől, mert egyébként nem indulhatott volna a tábor. Az anyagellátásról még annyit, hogy a HOMELAB szülőatyja, **Lukács**

nem a többi tárgy tanítására is. Ehhez persze több tanárnak kell részt venni a továbbképzéseken vagy központilag megfelelő programokat kell összeállítani.

Novák József a Magyar Hajó- és Darugár Tiszafüredi Gyáregységének szervezési osztályát vezeti, egyik munkatársát is elhozta a táborba. Munkahelyüknek ugyanis alig van műszaki fejlesztési alapja, a befizetett pénz a gyár kockázata és feltehetően haszna is, mert a HOMELAB-III 16 kByte-os, de 64 kByte-ra bővíthető. A szükséges előkészületek után anyagelőkészítésre, no és a kollegák tanítására is fel tudják majd használni a gépet.

József a beszerzéssel párhuzamosan még módosított a terveken, attól függően, hogy mit tudtak megszerezni és mit nem. Ami pedig végképp hiányzott, azt gm-ben és maszakkal legyártatták. Ennek ellenére a jelentkezőktől kért pénz majdnem fedezte a kiadásokat.

TÁBORNYITÁS

A bonyolult szervezések és átszervezések után elkezdődik a munka. Két csoportra oszlik a társaság. A kezdők a város iskoláiból összegyűjtött számítógépen tanulják a nyelvet és a programozást, míg a haladók elkezdik az alapegységek ellenőrzését, szerelését, a mintául szolgáló berendezések összeállítását. A néhány napos bemelegítő után reggeltől estig, sőt éjszakába nyúlóan megy a munka. A kezdők ujjai egyre otthonosabban mozognak a klaviatúrákon, lassan elmosódik a különbség az abszolút kezdők és a gyakorlottabb gépkezelők között. Mindenki azzal foglalkozik többet, amihez nem ért. Az elmaradózókat a többiek segítik. **Rada Sándor** középiskolai tanár hajnali három órakor saját lakásán főzi a méregerős kávét álmosabb tanítványainak.

TÁBORLAKÓK

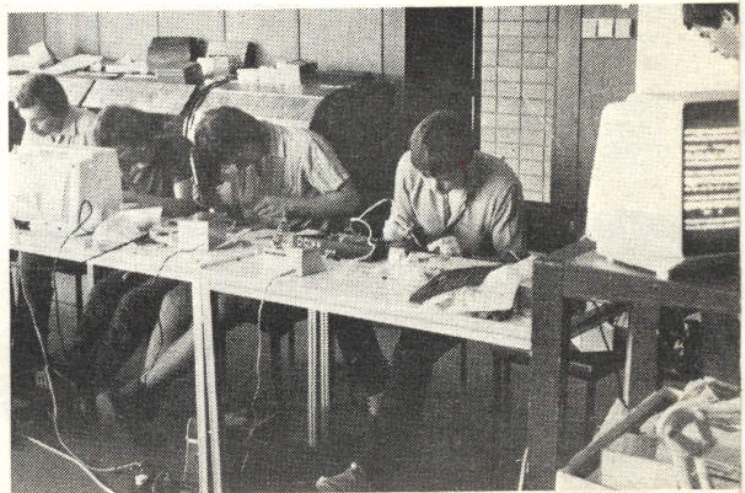
Ahányan jöttek, annyiféle foglalkozásuk és képzettségük. Akad közöttük általános és középiskolás, matematikatanár, gépkocsivezető, villanyszerelő és népművelő. Sokak költségét munkaadójuk vállalta, elsősorban azért, hogy a számítástechnikát, a kisebb és a nagyobb településeken tovább taníthassák, a felépített gép és a megszerzett tudás segítségével. Hiszen – mint elmondták – igen nagy a kielégítetlen társadalmi igény az ismeretek befogadására. Tehát amolyan előfutárok jöttek a táborba. És ami ugyancsak kiderül: az abszolút kezdők – akiket hajt az ambíció – nehezen tudnak elindulni. Nincs iránytű. Az iskolán kívül kevés a szakkör, alig van megközelíthető gép.

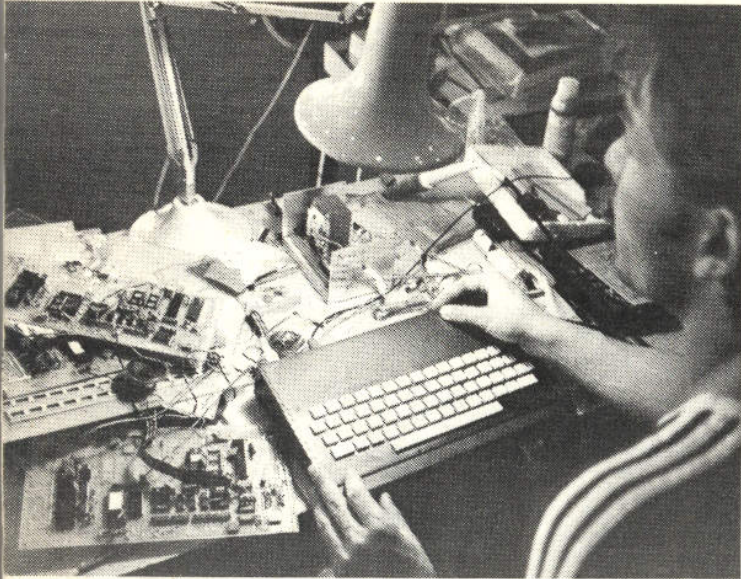
ARCOK KÖZELRŐL

Nagné Porpóczy Erzsébet a jászberényi Lehel vezér Gimnázium matematikatanára férjével először „nyelvi órákat” vesz majd két gép elkészítését kezdi el. Nem pironkodik, amikor bevallja: jól jött a programozási gyakorlat is, annak ellenére, hogy az elmúlt évben ő már oktatott számítástechnikát. Részt vett ugyan a pedagógusok továbbképző tanfolyamán, de a részismeretek nem álltak még össze egészé. Ezért év közben együtt tanult a diákokkal, akik javasolták már, hogy ne csak matematika és fizika oktatására használják a masinákat, ha-

Gergely István salgótarjáni mérnök-tanár készségesen magyarázza, hogy ő már két éve törte hasonló táboron a fejét, de nem mert belevágni. Kíváncsi a szolnoki tapasztalatokra. Jelentkezésének másik oka, hogy az iskolai HT-t nem szabad szétszedni és egy bizonyos fokú tudás megszerzése után a szoftverismeretek nem fejlődnek a hardver alapos tanulmányozása nélkül. Érti ezt a diákjain, de saját magán is. Véleménye szerint a HT-hez cseppenként kapják az információt, mintha valaki sajnálná. Ezzel sikerült azt elérni, hogy misztifikálták az iskolában a komputert, így nem lesz könnyű a fétszrombolás. Ha sikerül – még ebben az évben – számítva a Mikroelektronikai Vállalat által ígért kit-re – Salgótarjában a télen elkezdí egy számítógép-építő szakkör szervezését.

Mécs Imre nyolcadik osztályos tanuló. Volt! – teszi hozzá önéreztelen a tábor legfiatalabb tagja, aztán minden sértődöttség nélkül bemutatkozik – tőmondatokban. Már eddig is foglalkozott számítástechnikával. Szüleinek van otthon gépük. Külföldről hozták. A nyelvet már ismerte amikor a táborba érkezett. Miután a tízezer forint forrása után érdeklődtem, magától érthetően válaszolta: édesapja finanszírozza vállalkozását – a jövője érdekében.

FINISBEN

„Keressünk egy csendes termet – sóhajt Nagy Lajos, amikor sokad-szor meglát kezemben jegyzetfüzettel. Kicsit zaklatottnak látszik a népművelő, karikás szemekkel, elgyötörtén szívja cigarettáját. Talán ő várja a legjobban, hogy véget érjen a tábor, annak ellenére, hogy a siker már garantált. Nehezen tudunk az alkatrészbeszerzés gondjaitól tágitani. Nemrég mentek el az amatőr rádiósok, akik körbeharsogták az országban, hogy egy fontos IC-t keresnek. Szerencsére a zagyváré-kasi tsz segített. Így aztán már biztosan elkészül valamennyi gép. Egy nappal a zárás előtt minden HOMELAB-ot sikerült „feléleszteni”. Sajnos a programozási ismeretek elmélyítése otthonra marad – fűzi hozzá elégedetlenül. Az építés elhúzódt, s ennek több oka is van: soknak bizonyult az ötven résztvevő, különböző felkészültségű a tár-saság. Kevesen jobban haladtak volna, főleg ha homogénebb tár-saságot verbuválnak. Több szakértőre lett volna szükség. Így kicsit „szájbarágósra” sikerült a munka irányítása. Persze a siker ennek ellenére siker. Összeállt az első hazai kit, bizonyítva: konstrukció van és még lenne is a további egységcsomag összeállítására. Csupán a valós vállalati érdeket kellene megteremteni, hogy terebélyesedhessen a hazai kit-mozgalom. Hosszú távon ugyanis nem lehet arra építeni, hogy a népművelők átképzik magukat anyagbeszerzőnek. Viszont a számítástechnikai ismeretek terjesztését kötelességüknek érzik.

TÁBORZÁRÁS

A hangulat tetőfokára hág. Ötven boldog ember – hóna alatt a saját maga által készített, működő számítógéppel – elutazik Szolnokról, ahol nemcsak a komputerrel és a tudással lettek gazdagabbak, de barátokat is szereztek.

KARDOS ERNŐ

SZERKESZTŐI TOLDALÉK

A helyszínen járt újságíró élményeiből, benyomásaiból is kiderül, a KIT gazdájával, konstruktőrrel Lukács Józseffel való pár nappal ezelőtti beszélgetésünk pedig még csak megerősítette azt a rossz ér-zésünket, hogy bizony ez az első magyarországi számítógép-építő KIT-es tábor meglehetősen „kelet-európai” módon állt össze. S ezzel nem a szervezők munkáját akarjuk bírálni vagy a törekvések, a cél nagyszerűségét kétségbe vonni, csak éppen a ténytet regisztráljuk szo-morúan, hogy

EZ VAN!

A szerkesztő azért van,

hogy a lap olyan legyen,

mint amilyenek az olvasói!

Azaz, hogy ez nincs – semmi sincs. Lukács József elmondta, hogy bizony neki is kint, keservet, sőt egy bukott szigorlatot okozott, hogy az utolsó pillanatban be kellett ugrania, a csődöt mondott ellenjelöltek visszalépése után.

E rövid időből, az alkatrészek beszerzésének nehézségeiből – amit szerencséjére nem ő vállalt magára – néhány a munkát komolyan hát-rálatató dolog is származott.

A legfontosabb, ami – mint elmondta Lukács József – ráadásul az „ő nevéhez fűződött” – a nyáklemez volt. Az utolsó pillanatban, ro-hammunkában megcsináltatott nyáklemez több hiba volt, mint az elvár-ható. Ráadásul egy olyan új típusú IC a TM 188 került a megvásárolt alkatrészek közé, amelyet még senki sem ismer, s az országban nem sikerült egyetlen embert sem találni, aki meg tudta volna mondani, hogy hogyan kell ezt az IC-t beégetni.

A 2732-es IC helyett 2532-t kaptak a szervezők – ez is okozott némi gondot, hiszen a teljesen kész, életre keltett gépeken utólag kellett némi kényes nyákátalakítást végrehajtani.

Szintén a rövid időt említi Lukács József, amikor arra terelődik a be-szélgetés, hogy miért kellett tíz gépépítőnek gombsapka nélküli gép-pel hazautaznia Szolnokról. Ezeket a házilag előállított gombsapkákat ő – Igéri – rövidesen pótolja – egyszerűen nem volt elegendő anyaga és ideje a tábor megkezdéséig. Ezért a hiányosság.

Egy szó, mint száz – volt kapkodás, rohangászás Szolnokon e tíz nap alatt elég. Erre sokan azt mondják, lám milyen lelkesek ezek a számító-gép iránt érdeklődő amatőrök. Mi inkább azt mondjuk, lám milyen rosszul áll a hobbista számítógép-építők ügye még mindig kis hazánk-ban, lám nemcsak számítógépes alkatrészek, de bármi más műszaki alkatrész témában – mekkora a fejletlenség, az amatőrizmus MEV-től a KERAVILL-ig – merre a szem ellát.

S, hogy végül valami igazán örömteli hírral zárjuk e kis ünneprontó szerkesztői toldalékat – Lukács József némi büszkeséggel azt is el-mondta, hogy arra azért jó volt a szolnoki tábor, hogy kiderüljön – a HOMELAB III alkalmas a KIT-ben való építésre. Kis hibája az alkat-részszükséglet, de egyelőre a paradicsomból és paprikából építhető számítógépet még nem sikerült a Lukács fivéreknek kikísérletezni.

Addig is, míg ez várat magára – többek kérésére közöljük, hogy a HCC klub Homelab szekciójának tagjait – Lukácsékat is – minden kedden 18–20 óra között megtalálhatják Budapesten a nyár végéig a Báthory utca 16-ban a Neumann Társaság helyiségében, utána pedig a Károlyi Mihály utcában az Eötvös Klubban.

KERAVILL MEV
µELEKTRONIKAI
MÁRKABOLT
 BP.V., MÚZEUM krt.11.
MIKROELEKTRONIKA:
A JÖVŐ A JELENBEN.
 ★★★★★★★★★★★★★★★★★★★
FÉLVEZETŐK,
INTEGRÁLT ÁRAMKÖRÖK,
MIKROPROCESSZOROK
ÉS CSATLAKOZÓIK.
 SZAKTANÁCSADÁS, CSOMAGKÜLDŐ SZOLGÁLAT.